

GHID DE ARBITRAJ

pentru Competiția “Tinerii Dezbate” 2016

Recomandări generale de arbitraj

Dezbaterile au un rol nu doar în crearea unor deprinderi și abilități de argumentare și exprimare în public, ci și în educarea participanților în spiritul moralității, lucrului în echipă și *fair-play*-ului. În acest sens, rolul arbitrilor este important nu doar în evaluarea laturii argumentative și retorice a dezbaterilor, ci și în responsabilizarea celor care dezbate. De aceea, arbitrii trebuie să respecte în orice moment o serie de principii foarte clare:

- să descurajeze orice fel de comportament non-etic care vine din partea cuiva implicat în dezbateri;
- să facă abstracție atât de convingerile personale, cât și de eventualele cunoștințe de specialitate pe care le-ar putea avea cu privire la moțiunea discutată;
- să nu trateze echipa căreia îi dă verdictul ca echipa care a avut dreptate, ci ca echipa care a fost mai convingătoare în acea rundă;
- să evalueze dovezile în funcție de criteriul calitativ și nu cantitativ, punând pe primul loc calitatea și relevanța acestora;
- să încurajeze vorbitorii să vorbească într-un ritm normal care să poată fi înțeles de oricine, să utilizeze un vocabular lipsit de elementele de jargon al dezbaterilor;
- să completeze fișa de arbitraj în așa manieră încât aceasta să poată fi folosită în scop informativ și educativ pentru participanți.

A. Luarea deciziei

Decizia asupra echipei câștigătoare într-o rundă se poate dovedi adesea un lucru foarte dificil. Dezbaterile la finalul cărora câștigătorul este foarte clar sunt rare, iar cele în care ambele echipe

și-au făcut datoria în mod ireproșabil sunt și mai rare. Indiferent de situație, în calitate de arbitri ar trebui să vă luați câteva minute la finalul runde pentru a vă pune gândurile în ordine. Nu uitați care sunt obligațiile de bază ale echipelor:

Echipa Guvernului

- 1) prezintă interpretarea temei și definițiile termenilor cheie;
- 2) prezintă, demonstrează și reconstruiește argumentele cazului propriu ;
- 3) respinge argumentele cazului Opoziției;

Echipa Opoziției:

- 1) prezintă poziția pe care echipa Opoziției o adoptă față de interpretare și definiții,
- 2) respinge argumentele cazului Guvernului;
- 3) prezintă, susține și reconstruiește argumentele cazului Opoziției.

Specificul arbitrilor în formatul WS

- a) Arbitrul poate evalua dacă un argument este slab sau puternic chiar dacă echipa oponentă nu îl ia în considerare (de exemplu, poate taxa un argument slab chiar dacă acesta nu este atacat de echipa adversă). În consecință, ambele echipe își pot asuma neglijarea acelor raționamente pe care le consideră irelevante în meci.
- b) Arbitrul poate să nu ia în considerare argumente sau informații care sunt neadevărate în mod unanim acceptat, penalizând echipa la nivelul conținutului.
- c) Arbitrul nu are voie să țină cont de informațiile de specialitate pe care le deține în evaluarea runde (de exemplu, într-o moțiune în care se face referire la o chestiune generală din drept iar echipele folosesc o înțelegere comună a unor concepte, arbitrul nu are dreptul să se sesizeze referitor la interpretarea pe care el/ea o cunoaște în termeni de specialitate a noțiunii). Trebuie să adopte poziția unui observator inteligent, rezonabil și imparțial și să evalueze performanța echipelor în funcție de acel standard.

Acordarea punctajelor individuale

Este rolul arbitrilor să evalueze și să puncteze prestațiile individuale ale vorbitorilor, ca și să realizeze o ierarhie a discursurilor în funcție de impactul în rundă. Arbitrii trebuie să aibă în vedere 3 criterii majore în acordarea punctajelor individuale: Conținut, Stil și Strategie.

Conform fișei de arbitraj standard, punctajul se acordă individual fiecărui vorbitor după cum urmează:

Conținut: 40% (24-32)

Stil: 40% (24-32)

Strategie: 20% (12-16)

TOTAL: 100% (60-80)

În discursurile conclusive (“Reply”), punctajul fiecărei categorii este înjumătățit.

Deși punctele pentru un discurs sunt între 0 și 100, iar cele pentru criteriile sunt de maxim 40, 40, respectiv 20, standardele de la WSDC impun ca toate punctajele acordate vorbitorilor să se încadreze în intervalul 80 (discurs perfect) – 60 (discurs extrem de slab sau ofensator). Un discurs mediu, cu un număr echilibrat de atribute bune și slabe, va primi un punctaj de 70. Desigur, acest standard nu asigură că toți arbitrii vor judeca la fel, sau că orice neînțelegere va fi eliminată. În fond, dezbaterile vor păstra întotdeauna o doză de subiectivitate. Ceea ce reușesc însă prevederile de mai sus este să reducă disensiunile la minim și să forțeze o justificare cât mai clară.

Criterii de arbitraj

Conținutul se referă la partea de argumentare: construcția argumentelor, raționamentele, dovezile folosite. Modul în care ele sunt prezentate este irelevant pentru partea de conținut. Aici mai intră însă și contraargumentarea și resușinerea propriilor argumente. Un argument slab introdus în rundă corespunde unui punctaj slab obținut pentru respectivul vorbitor, indiferent dacă argumentul este atacat sau nu ulterior. Bineînțeles, un vorbitor care nu răspunde unui argument slab riscă să fie depunctat și mai mult.

➤ Cum evaluez conținutul discursurilor?

În principiu, vorbitorii trebuie să demonstreze că argumentele lor sunt **adevărate** și **importante**. Argumentele unei echipe trebuie interpretate în mod tolerant, dar nu trebuie reconstruite în sensul în care vorbitorilor li s-ar da credit pentru ceva ce nu au zis de fapt, sau în sensul în care unele argumente cântăresc mai mult doar pentru că vorbitorii „încearcă să zică” o idee extraordinară *care aparține imaginației arbitrilor*. Astfel, dacă un vorbitor spune „e mult mai greu să educi elevii dacă-i lovești”, nu trebuie să vă gândiți „păi, e evident că voia să spună că elevii vor fi înfricoșați de perspectiva durerii fizice și nu se vor putea

concentra în clasă”, ci trebuie să vă gândiți „de ce?”. Debaterii trebuie să-și explice argumentele, nu arbitrii să le înțeleagă bazat pe propria lor gândire.

Guvernul trebuie să demonstreze atât că **merită să ajungem acolo unde vor ei să ajungem**, cât și că **politica lor ne duce acolo**. Opoziția trebuie să respingă cel puțin unul din aceste 2 lucruri, și de cele mai multe ori e o idee bună să le respingă pe ambele, însă nu întotdeauna *vor avea nevoie* să le respingă pe ambele pentru a câștiga.

Nu în ultimul rând, conținutul trebuie evaluat *în sine*, și nu în funcție de cum a evoluat în dezbateri. Un argument bun rămâne un argument bun și dacă a fost contraargumentat, iar un argument slab rămâne un argument slab și dacă nu a fost contraargumentat deloc.

Stilul este criteriul care poate să inducă cel mai des în eroare. El nu se referă la „a fi stilat” ci mai degrabă la a avea un stil propriu care să permită o expunere cât mai clară a argumentelor. Ceea ce ar trebui să conteze este capacitatea vorbitorului de a fi sigur pe sine, de a avea o atitudine pozitivă și de a adăuga argumentelor latura de persuasiune oratorică.

Strategia face trimitere la *structura și utilizarea timpului și discutarea chestiunilor relevante pentru moțiune*. Tot la această categorie se încadrează și *îndeplinirea specificului de rol*.

În ceea ce privește prima parte, putem spune că un discurs bun are o introducere, un cuprins și o concluzie, iar pe parcurs face trimiteri clare la punctele care se discută. Ordinea argumentelor este firească, iar trecerea de la unul la altul se face cursiv.

Utilizarea timpului are la rândul ei 2 componente: încadrarea în timp și folosirea unei cantități adecvate de timp pentru tratarea fiecărui argument. Cu privire la încadrarea în timpul alocat discursului, un vorbitor care depășește cu mult (de exemplu vorbește peste 6 minute) sau vorbește cu mult sub (2-3 minute într-un discurs de 5 minute) timpul de bază va fi penalizat cu siguranță, însă nu cu un număr de puncte care să îi anuleze o performanță bună la celelalte capitole. La fel de important este ca un vorbitor să aloce timp suficient fiecărui argument, fără să stăruiască prea mult la un exemplu marginal, și făcând mai mult decât o simplă mențiune pentru un raționament central al cazului.

În strânsă legătură cu ultima idee este o alta, anume că vorbitorilor ar trebui să le fie clar care sunt ideile cu adevărat importante pentru moțiune și care sunt cele mai puțin importante sau chiar complet irelevante. Un vorbitor care își irosește timpul explicând chestiuni care nu au impact în cadrul runde va fi cu siguranță penalizat, iar echipa sa va pierde din timpul valoros pentru explicarea chestiunilor cruciale. Dacă argumentarea este foarte clară, raționamentele sunt solide și exemplele numeroase, însă nu ajută decât marginal echipa la câștigarea dezbaterii, vorbitorii vor primi punctaj ridicat pentru Conținut, însă nu și pe pentru strategie.

➤ Cum îmi dau seama care sunt ideile *mai importante*?

Valoarea unui argument depinde de:

- a) Cât de relevant este în dezbateră?
- b) Cum se raportează echipele la argumente?
- c) Cum a fost construit argumentul?

Intervențiile pot contribui și ele la punctajul final al unui vorbitor, însă într-o foarte mică măsură. Modul în care sunt punctate acestea trebuie raportat la calitatea generală a discursului. Dacă un vorbitor a avut un discurs de nivel mediu dar a avut câteva intervenții foarte importante pentru echipa sa, el ar putea primi 1-2 puncte în plus. Într-o manieră similară, un vorbitor cu un discurs relativ bun care a refuzat orice intervenție și nici nu a cerut vreuna în timpul discursurilor echipei adverse va fi penalizat prin scăderea a 1-2 puncte. Însă un vorbitor cu o prestață slabă care nu a avut nici intervenții strălucite nu ar trebui să piardă punctaj din această cauză. La fel, un vorbitor cu un discurs excelent care are și o serie de intervenții inspirate nu va fi punctat în plus pentru acestea. Se oferă sau se scad puncte pentru intervenții doar când calitatea acestora diferă mult (în sens pozitiv sau negativ) față de calitatea discursului acelu vorbitor.

Câteva considerații legate de restrângeri

Unele echipe sunt tentate să definească moțiunile în așa fel încât să restrângă dezbateră. Fără a spune că toate restrângerile sunt greșite, întrucât uneori ele ajută la ancorarea dezbaterii în realitate sau la reducerea spectrului de argumente astfel încât plasează dezbateră mai aproape de dezbateră reală, aceste restrângeri trebuie privite circumspect. Astfel, ele nu trebuie în niciun fel să ușureze povara echipei Guvernului, setând o povară prea mare pe umerii Opoziției. Opoziția este liberă să conteste restrângerile și definițiile echipei Guvernului, precum și să prezinte argumente care nu se pliază pe această restrângere, dar se pliază pe moțiune. Astfel, pentru a evalua dacă o restrângere e corectă sau nu, trebuie să o privim prin 2 criterii:

1) **Criteriul bunului-simț**; este de bun-simț să presupunem că dezbateră are loc doar acolo unde a setat-o Guvernul? Spre exemplu, e de bun simț ca o moțiune despre existența unui drept la un standard minim de viață să fie restrânsă pe democrațiile vestice, acolo unde e realist să vorbim despre acest drept, țările din lumea a treia având probleme suficient de mari în a asigura până și drepturile de bază. În schimb, pe o moțiune despre violența în școli nu e de bun-simț ca Guvernul să restrângă dezbateră pe școlile din Polonia.

2) **Criteriul relevanței** față de moțiune; restrângerea (sau, mai bine zis în acest caz, modelul) echipei Guvernului demonstrează moțiunea sau nu? Uneori echipele, chiar dacă demonstrează că modelul lor merită implementat acolo unde l-au setat, nu observă ca acest lucru nu înseamnă automat că moțiunea, așa cum e ea formulată, merită implementată. Spre exemplu, pe moțiunea

„Sistemul de educație ar trebui să se concentreze pe oferirea egalității de rezultat, nu de șanse”, un model prin care cataloagele ar fi abolite și admiterea la facultate s-ar face prin loterie, în măsura în care ar fi susținut de argumente, ar dovedi moțiunea. Însă pe moțiunea „Ar trebui introdus sistemul de donare de organe pe baza acordului prezumat”, un model care introduce pe lângă acordul prezumat și campanii de informare dovedește moțiunea doar în măsura în care beneficiile rezultă din acordul prezumat și nu exclusiv din campaniile de informare.

Cine câștigă dezbateră?

În formatul de dezbateri practicat în România, nu este posibil să dați verdictul unei echipe și să descoperiți ulterior că cealaltă echipă are un punctaj total mai mare. Dacă acest lucru se întâmplă, înseamnă că undeva s-a strecurat o eroare. Fie punctajele nu reflectă ceea ce s-a întâmplat în rundă, fie v-ați format o părere subiectivă despre cine a câștigat runda. Reveniți asupra punctelor acordate și verificați dacă au fost acordate veridic. Încercați totodată să nu vă lăsați influențat de un singur criteriu în momentul în care vă decideți asupra echipei câștigătoare. E posibil ca Guvernul să fi avut argumente puțin mai bine construite decât Opoziția și astfel să fi punctat mai bine la Conținut, dar să fi pierdut considerabil la punctajul acordat pentru Stil și Strategie.

Strategia, conținutul și stilul sunt interdependente. Livrarea de argumente puternice este imposibilă dacă acestea nu sunt explicate într-un mod clar, dacă importanța lor nu este evidențiată și dacă interesul arbitrilor nu este menținut pe parcursul discursului. Fără argumente solide, stilul este retorică lipsită de substanță, o fațadă prin care un observator inteligent poate să vadă cu ușurință. Cât despre strategie, argumentele analizate într-un mod genial nu sunt persuasive dacă sunt irelevante pentru rolul ce trebuie asumat sau dacă ignoră afirmații de bază ale părții adverse.

Astfel că arbitrii nu trebuie să evalueze niciunul din aceste elemente ca vast superior sau inferior celorlalte, ci trebuie să le evalueze holistic. Un discurs nu poate fi convingător fără o strategie decentă, un stil atractiv și un conținut relevant. Arbitrajul holistic al unei dezbateri este ceea ce ne așteptăm de la un arbitru inteligent să facă. Arbitrii trebuie să nu uite că dezbateră este în mod fundamental despre convingere și persuasiune, și nu despre îndeplinirea tehnică a unor criterii de tipul „să ridice 3 intervenții” sau „să aibă o introducere interesantă”.

Ce ar trebui să spun în feedback?

Feedbackul ar trebui să conțină 3 elemente principale (nu neapărat în această ordine):

A. **Decizia** – O scurtă prezentare a rezultatelor dezbaterii.

B. Motivarea deciziei – Explicarea motivelor pentru care ați decis ca victoria să meargă de partea echipei câștigătoare în așa mod încât ambele echipe să înțeleagă de ce decizia a mers de o parte sau alta. Aceasta ar trebui să fie partea principală a discursului.

C. Critici constructive la nivel de echipă, scopul fiind ca ambele echipe să presteze un debate de o mai bună calitate în runda următoare.

Grilă recomandată de punctaje:

Tabelul de mai jos nu este unul imperativ, discursurile nu trebuie să aibă fiecare caracteristică dintre cele descrise pentru a se integra în un anumit barem. Rolul nostru ca arbitri este de a găsi cea mai bună potrivire între discurs și marja sa corespondentă.

79-80	Acest discurs este unul impecabil. Cel mai bun discurs ținut la o competiție în România. Aceste punctaje trebuie acordate doar atunci când în mod rezonabil nu întrevedeți posibilitatea unui discurs mai bun la o competiție ținută vreodată în România.
76-78	Un discurs executat impecabil, nu aveți absolut nici o obiecție de făcut vorbitorului. Argumente geniale, aproape imposibil de combătut, în mod perfect încadrate în dezbateri. Unul din primele 3 discursuri care au fost ținute vreodată în România.
74-75	Argumente excelente, perfect aplicate pe moțiuni, complet relevante pentru cele mai importante idei din dezbateri, totodată susținute de o analiză completă. Necesită răspunsuri sofisticate pentru a fi dărâmate. Stilul este foarte clar și deosebit de convingător. Îndeplinirea rolului și structura aproape perfecte.
72-73	Argumente foarte bune, care se referă la ideile principale ale dezbaterii. Acestea sunt susținute de raționamente clare și bine explicate, însă care lăsa adversarilor unele căi vizibile de atac. În mare, discursul este unul clar și explicat convingător.
70-71	Argumentele sunt aproape toate relevante și de cele mai multe ori convingătoare. Ocazional, însă nu în mod predominant, vorbitorul poate avea: o problemă în a explica, argumentare simplistă, vulnerabilă unor replici facile, abordarea unor argumente irelevante. Vorbitorul captează atenția, are o structură clară și își îndeplinește rolul său.
68-69	Argumente în general relevante, unele explicate decent. Totuși, există erori de logică, abordarea mai multor idei irelevante și argumentare superficială. Vorbitorul reușește să atragă în mare atenția, este de obicei clar însă rareori foarte convingător și uneori dificil de înțeles. Este o încercare decentă, însă incompletă de a îndeplini rolul de vorbitor, iar structura poate fi una neclară.
66-67	Unele argumente relevante sunt aduse, însă cu o explicație rudimentară în cel mai bun caz. În marea majoritate a timpului vorbitorul este destul de ușor de înțeles, însă discursul său nu este unul convingător. Structura discursului e una deficitară, rolul este în mica parte îndeplinit.
64-65	Argumentele sunt rareori relevante și rareori explicate. Discursul este deseori neclar și confuz, cu o structură vag existentă și o nesatisfăcătoare îndeplinire a rolului.
62-63	Discursul face rareori afirmații care pot fi înțelese. Aproape imposibil de urmărit, structura aproape inexistentă, nici o înțelegere a rolului vorbitorului.
60-61	Este neclar ce are acest discurs în legătură cu dezbateri, este atât confuz cât și obositor. Nu este prezentă nici o structură și nici un fel de îndeplinire a rolului. Aceste punctaje trebuie oferite doar în situația în care efectiv este aproape imposibil de conceput o prestație mai slabă.

Fișă de arbitraj

Principal/Shadow

	GUVERN _____				OPOZIȚIE _____			
	Vorbitor 1 _____	Vorbitor 2 _____	Vorbitor 3 _____	Reply _____	Vorbitor 1 _____	Vorbitor 2 _____	Vorbitor 3 _____	Reply _____
Punctaj Individual Total								

* În acordarea punctajului individual se va ține cont de ponderea celor 3 componente: Conținut (40%) , Stil (40%) și Strategie (20%)

PUNCTAJ TOTAL GUVERN : _____

PUNCTAJ TOTAL OPOZIȚIE: _____

Echipa câștigătoare este GUV/OPP : _____

MOTIVAREA DECIZIEI (pe scurt – se poate scrie mai mult feedback pe spatele foii)

ARBITRU (Nume și semnătură) : _____